

Maa- ja metsätalousvaliokunnan mietintö n:o 2 hallituksen esityksestä eräitä erillisiä palstoja koskevaksi lainsäädännöksi

Eduskunta on 28 päivänä marraskuuta 1991 lähettänyt maa- ja metsätalousvaliokunnan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen n:o 198/1991 vp.

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina osastopäällikkö Timo Kotkasaari ja ylitarkastaja Raimo Vajavaara maa- ja metsätalousministeriöstä, lainsäädäntöneuvos Pekka Vihervuori oikeusministeriöstä, pääjohtaja Jarmo Ratia maanmittaushallituksesta, yli-insinööri Antti Nuora Suomen Kaupunkiliitosta, osastonjohtaja Markku Tornberg Maataloustuottajain Keskusliitosta ja varatuomari Agneta Ström Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbundista.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan jakolakiin otettavaksi säännökset siitä, että tilaan kuuluva arvoltaan vähäinen tai epätarkoituksenmukainen erillinen palsta, joka sijaitsee toisen kylän rajojen sisäpuolella, saataisiin tietyn edellytyksin lunastaa täyttää korvausta vastaan palstaan rajoittuvaan tilaan tai tiloihin. Säännökset vastaisivat jakolaissa nykyisin olevia vesijätön ja erillisen yhteisen alueen lunastamista koskevia säännöksiä.

Lisäksi ehdotetaan säädettäväksi laki eräiden erillisten alueiden siirtämisestä kunnasta toiseen kuntaan. Lain tarkoituksena on yksinkertaistaa kunnan pääasiallisesta alueesta erillään olevien kooltaan vähäisten alueiden, enklavien, siirtämistä siihen kuntaan, jonka kanssa niillä on pisin yhteinen raja. Säädettäväksi ehdotetun lain johdosta ehdotetaan tarpeelliset tekniset muutokset kuntajaosta annettuun lakiin.

Uudistus on tarkoitettu tulemaan voimaan heti lakiehdotuksen tultua hyväksytyksi.

Asiantuntijakuulemisen yhteydessä on ilmennyt, että esityksen ensimmäisessä lakiehdotuksessa jakolakiin lisättäväksi ehdotettua 243 c §:ää olisi täsmennettävä. Lainkohdasta tulisi ilmetä, että sitä voidaan soveltaa myös tapauksiin, joissa maatiluksiin sisältyy vähäisiä vesialueita. Sen vuoksi valiokunta ehdottaa lainkohtaa täsmennettäväksi siten, että lunastamismenettely koskisi sellaista lainkohdassa lähemmin määriteltyä erillistä ulkopalsta, joka käsittää *pääasiassa* maatiluksia.

Esityksen toisen lakiehdotuksen eli ehdotuksen laiksi eräiden erillisten alueiden siirtämisestä kunnasta toiseen kuntaan valiokunta haluaa, hallituksen esityksen yksityiskohtaisista perusteista poiketen, lainkohdan 1 §:n osalta korostaa, että siinäkin tarkoitetaan sanalla "alue" sekä maa- että vesialuetta. Valiokunta ei kuitenkaan tältä osin ehdota muutoksia varsinaiseen lakitekstiin.

Esityksen toisen lakiehdotuksen osalta valiokunta toteaa edelleen, että kunnan pääasiallisesta alueesta erillään olevan alueen eli enklavin siirtämisestä kunnasta toiseen päättäisi lakiehdotuksen 5 §:n mukaan kartasto- ja tietopalvelutoimisto. Toimiston päätös olisi määrättävä tulemaan voimaan kalenterivuoden alusta ja se olisi tehtävä ennen edellisen vuoden kesäkuun loppua. Päätös siirtämisestä julkaistaisiin virallisessa lehdessä sekä tiedotettaisiin muun muassa erälle viranomaisille. Lääninoikeuden käsitellessä kartasto- ja tietopalvelutoimiston päätöksestä tehtyä valitusta se voisi päätyä toiseen lopputulokseen kuin kartasto- ja tietopalvelutoimisto. Jotta tiedonkulku lääninoikeuden ratkaisusta tavoittaisi kansalaiset ja viranomaiset, valiokunta ehdottaa lakiehdotuksen 6 §:ää täydennettäväksi uudella 2 momentilla. Uusi momentti velvoittaisi lääninoikeuden käsittelemään valituksen kiireellisenä. Mikäli lääninoikeus muuttaisi kartasto- ja tietopalvelutoimiston päätöstä, olisi päätöksestä tiedotettava lakiehdotuksen 5 §:n 2 momentissa mainitulla tavalla.

Hallituksen esityksessä mainituista syistä ja saadun selvityksen perusteella valiokunta pitää lakiehdotuksia tarpeellisina ja puoltaa niiden hyväksymistä valiokunnan ehdottamin muutoksin ja kannanotoin.

Valiokunta ehdottaa kunnioittaen,

että hallituksen esitykseen sisältyvä 3. lakiehdotus hyväksyttäisiin sellaisenaan ja että hallituksen esitykseen sisältyvät 1. ja 2. lakiehdotus hyväksyttäisiin näin kuuluvina:

1.

Laki jakolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti, joka on tehty valtiopäiväjärjestyksen 67 §:ssä säädetyllä tavalla,

muutetaan 14 päivänä joulukuuta 1951 annetun jakolain (604/51) 247 §, 248 §:n 1 momentti ja 312 §:n 1 momentin 5 kohta,

sellaisina kuin niistä ovat 247 § ja 248 §:n 1 momentti 29 päivänä elokuuta 1986 annetussa laissa (652/86), sekä

lisätään lakiin uusi 243 c § ja 248 §:ään, sellaisena kuin se on muutettuna mainitulla 29 päivänä elokuuta 1986 annetulla lailla ja 1 päivänä heinäkuuta 1988 annetulla lailla (625/88), uusi 3 momentti seuraavasti:

243 c §

Jos tilalla on toisen kylän rajojen sisäpuolella arvoltaan vähäinen tai muodoltaan ja sijainniltaan sellainen *pääasiassa* maatiluksia käsittävä erillinen ulkopalsta, jota tilan omistaja ei voi tarkoituksenmukaisesti käyttää ja joka vaikeuttaa siihen rajoittuvien tilusten käyttöä, saadaan palsta, jollei asiaa voida tilusvaihdoilla sopivasti korjata, lunastaa ja liittää täyttä korvausta vastaan sellaiseen palstaan rajoittuvaan tilaan, jonka omistaja lunastamista vaatii ja jonka yhteydessä sitä on tarkoituksenmukaisinta käyttää.

Jos tällainen palsta rajoittuu useaan tilaan, se voidaan lunastaa ja liittää myös osina näistä tiloista niihin, joiden omistajat lunastamista vaativat ja joiden yhteydessä palstan osaa on tarkoituksenmukaisinta käyttää.

(2 mom. kuten hallituksen esityksessä)

247, 248 ja 312 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

Voimaantulosäännös

(Kuten hallituksen esityksessä)

2.

Laki

eräiden erillisten alueiden siirtämisestä kunnasta toiseen kuntaan

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1—5 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

6 §

(1 mom. kuten hallituksen esityksessä)

Lääninoikeuden on käsiteltävä 1 momentissa tarkoitettu valitus kiireellisenä. Jos lääninoikeus

on muuttanut kartasto- ja tietopalvelutoimiston päätöstä, tämän on tiedotettava lääninoikeuden päätöksestä 5 §:n 2 momentissa mainitulla tavalla. (Uusi)

7—9 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

Edelleen maa- ja metsätalousvaliokunta ehdottaa,

Helsingissä 20 päivänä helmikuuta 1992

että lakiehdotus n:o 1 käsiteltäisiin valtiopäiväjärjestyksen 67 §:n 2 momentissa säädetyllä tavalla.

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja S-L. Anttila, varapuheenjohtaja Iivari, jäsenet Järvelähti, Ko-

hijoki, Koski, Lahikainen, Ollila, Polvinen, Pulliainen, Rajamäki, Riihijärvi, Rinne, Saapunki ja Westerlund sekä varajäsen Laakkonen.